

Ostrava dne 2. dubna 2025
Č. j.: MZP/2025/250/712
Sp. zn.: ZN/MZP/2025/250/89

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy V (dále jen „ministerstvo“), jako odvolací orgán příslušný podle § 127 písm. h) zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOdp“) v řízení provedeném dle § 81 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) **rozhodlo o odvolání** právnické osoby **MS-ecologic s. r. o.**, IČO 08728682, se sídlem Jilemnického 5/51, Nedvězí, 779 00 Olomouc (dále jen „odvolatel“), proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství (dále jen „KÚ MSK“), č. j. MSK 46270/2024 ze dne 4. 12. 2024, ve znění opravného usnesení č. j. MSK 165937/2024 ze dne 11. 12. 2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), ve věci zamítnutí žádosti o vydání povolení provozu zařízení dle § 21 odst. 2 ZOdp určeného k nakládání s odpady „Sanace území po redepozici hlušiny ve východní části odvalu Heřmanice – zařízení k využívání odpadů“, **takto:**

Podle § 90 odst. 5 správního řádu se odvolání **zamítá** a napadené rozhodnutí **se potvrzuje**.

O d ů v o d n ě n í

Správní řízení o povolení k provozu zařízení určeného k nakládání s odpady „Sanace území po redepozici hlušiny ve východní části odvalu Heřmanice – zařízení k využívání odpadů“ (dále též „Zařízení“) bylo zahájeno podáním žádosti odvolatele dne 28. 3. 2024 ke KÚ MSK. Zařízení by se mělo nacházet na pozemcích parc. č. 461/2 463/1, 463/6, 463/7, 463/8, 465/3, 465/11 v k. ú. Heřmanice a parc. č. 1092, 1095, 2040, 2042, 2043, 2050, 2051 v k. ú. Hrušov, obec Ostrava, na adrese Nad Stavy 700, Ostrava – Heřmanice. Záměr měl řešit sanaci části odvalu Heřmanice v jeho východní části podél Heřmanického rybníka na ploše 96 120 m². Území bylo využito jako úložiště hlušiny z Dolu Heřmanice, po jehož rekultivaci by mělo být dosaženo funkčního využití „lesy“ podle územního plánu Ostravy. Záměr předpokládá návoz a rozprostření inertního materiálu s následnou technickou a biologickou rekultivací území. K zasypávání měly být využity odpady kategorie ostatní katalogových čísel 170101 beton, 170102 cihla, 170504 zemina a kamení neuvedené pod číslem 170503, 170506 vytěžená hlšina neuvedená pod číslem 170505, 170107 směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a 170508 štěrk ze železničního svršku neuvedený pod číslem 170507. Odpady měly být před využitím k zasypávání granulometricky upraveny.

Účastníky správního řízení ve věci povolení k provozování Zařízení jsou v souladu s § 22 odst. 2 ZOdP též statutární město Ostrava, městský obvod Slezská Ostrava, IČO 00845451, a dále DIAMO, státní podnik, IČO 00002739, (dále jen „DIAMO, s. p.“), jakožto provozovatel úložného místa těžebního odpadu na odvalu Heřmanice, jenž může být dotčen ve svých právech a povinnostech při plnění „Plánu nakládání s těžebním odpadem na úložném místě odval Heřmanice“ (dále jen „ÚMTO Heřmanice“), do jehož areálu navrhované Zařízení z části zasahuje. Z obou uvedených účastníků řízení se ve správním řízení k předmětu žádosti vyjádřil toliko DIAMO, s. p., dne 30. 9. 2024, a to s negativním závěrem, neboť podle jeho názoru může být zamýšlený záměr odvolatele v rozporu s budoucí komplexní realizací „ochranného sarkofágu odvalu Heřmanice“, kdy daný sarkofág bude zasahovat i do prostor umístění daného Zařízení.

Umístění Zařízení v prostoru odvalu Heřmanice vychází z rozhodnutí Magistrátu města Ostravy (dále jen „MMO“), odboru stavebně správního č. 50/11, č. j. MSO/057004/11/Správ/Vlt ze dne 6. 4. 2011 (dále též „rozhodnutí č. 50/11“), jehož předmětem je změna využití území „Sanace území po redepozici hlušiny ve východní části odvalu Heřmanice“. Stavba v zájmovém území o ploše 96 120 m² měla být dokončena do roku 2023, v jejímž rámci mělo být přesunuto 573 500 m³ materiálu (předpoklad odvozu 81 500 m³ recyklovaného materiálu a dovozu 410 500 m³ materiálu z jiného lokality). Technická rekultivace měla spočívat v rozebrání valu v severní části řešeného území a v úpravě plochy 9,2 ha. Po odtěžení hlušiny a roztržení mělo dojít ke srovnání terénních nerovností řešeného území, kdy stávající jáma měla být zavezena do nivelety 210,9 m n. m., tj. do úrovně stávající účelové komunikace. Výplň jámy měla tvořit hlšina, popílek, resp. jiný vhodný inertní materiál. V případě dovozu materiálu z jiné lokality se mělo postupovat v souladu s (tehdy platnou) vyhláškou č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, ve znění pozdějších předpisů.

Návazným rozhodnutím č. 40/2016, č. j. SMO/117962/16/ÚHaSŘ/Vlt ze dne 29. 3. 2016 (dále též „rozhodnutí č. 40/2016“) MMO povolil změnu stavby „Sanace území po redepozici hlušiny ve východní části odvalu Heřmanice“ před jejím dokončením. Původní výše uvedené územní rozhodnutí č. 50/11 bylo změněno veřejnoprávní smlouvou č. 53/11, přičemž změna spočívala v rozdělení zájmového území do I. až V. etapy. Původně navržená niveleta stavby před dokončením měla být snížena na úroveň 206,4 m n. m. v rámci V. etapy s jejím následným napojením na střední části odvalu. Důvodem této změny stavby bylo, že v průběhu prací po odtěžení části zájmové plochy bylo zjištěno rozšíření termických procesů za hranice III. a V. etapy v severní části řešeného území. V rámci protizáparové prevence bylo navrženo snížení odtěžení v rámci V. etapy na úroveň I. až IV. etapy. Následným rozhodnutím č. j. SMO/316437/23/ÚPaSŘ/Vlt ze dne 30. 5. 2023 pak byla MMO u výše jmenované stavby toliko prodloužena lhůta pro její dokončení do 31. 12. 2028, nikoli určena změna technického řešení.

Po prověření všech předložených podkladů zjistil KÚ MSK skutečnosti, které znemožnily vyhovět žádosti. Proto rozhodl napadeným rozhodnutím o zamítnutí žádosti v souladu s § 51 odst. 3 správního řádu, a to z těchto důvodů:

KÚ MSK se ztotožnil se závěry prezentovanými Obvodním báňským úřadem pro území krajů Moravskoslezského a Olomouckého (dále jen „OBÚ“) na ústním jednání dne 16. 9. 2024. OBÚ rozhodnutím č. j. SBS/15809/2012/OBÚ-05,1/511/Ing.Ny/1 ze dne 30. 5. 2012 určil podmínky k nakládání s těžebními odpady směřující k ukončení provozu ÚMTO Heřmanice. Z něj mimo jiné vyplývá, že musí být dodržena dokumentace „Povolení k nakládání s těžebními odpady směřující k ukončení provozu úložného místa těžebního odpadu – odval Heřmanice“ ze dne 9. 5. 2012. Cílem nakládání s těžebním odpadem před ukončením provozu ÚMTO Heřmanice spočívalo v uvedení pozemků a odvalu do konečného neškodného stavu. Vlastní proces měl

spočívat mj. ve vymístění termicky aktivního materiálu mimo zájmové území ÚMTO Heřmanice a ve vymístění, respektive přepracování hlušiny s obsahem spalitelných látek. Na východní část odvalu přímo navazuje střední část odvalu. K této je ve výše uvedené dokumentaci uvedeno: „Střední část odvalu je silně termicky aktivní. Proto navrhujeme sanaci metodou vymístění deponovaného materiálu. Pro záměr byla zpracována příslušná dokumentace o vlivu činnosti na životní prostředí, ve smyslu přílohy č. 4 zákona č. 100/2001 Sb. s názvem Odtěžování kameniva deponovaného ve střední části odvalu Heřmanice“ a dále též „Práce budou probíhat dle projektové dokumentace schválené závodním doložkou DIAMO, s. p., odštěpný závod ODRA ve třech etapách: 1. zhotovení oddělovací vzdušné stěny, čímž dojde k oddělení chemické skládky od termicky aktivní části odvalu; 2. odtěžení materiálu; 3. sanace a rekultivace území dle projektové dokumentace, která bude zpracována v souladu s územním plánem.“ Poslední KÚ MSK známý a platný dokument „Úložné místo těžebního odpadu – odval Heřmanice, plán pro nakládání s těžebním odpadem“ ze dne 27. 7. 2020 na tomto postupu v zásadě nic nezměnil.

Dokumentace záměru „Sanace území po redepozici hlušiny ve východní části odvalu Heřmanice“, která byla povolena výše uvedenými územními rozhodnutími, byla zpracována a schválena v době (2011, 2016), kdy se za vhodné řešení termicky aktivní části odvalu považovalo jeho vymístění. V odůvodnění dále KÚ MSK uvedl, že předmětné Zařízení, mimo pozemky parc. č. 461/2 a 463/8 v k. ú. Heřmanice, se nachází vně ÚMTO Heřmanice, tak jak jsou jeho hranice aktuálně KÚ MSK známy.

V současnosti je však přístup k řešení termicky aktivní střední části odvalu diametrálně odlišný, neboť preferovanou variantou právnické osoby DIAMO, s. p., je vybudování tzn. sarkofágu střední části odvalu, spočívající ve vhodné úpravě stávajícího tělesa (vybudování lavic) a překrytí těsnicím materiálem (např. popílkovou směsí) za účelem zamezení přístupu vzduchu do tělesa odvalu, přičemž konkretizace tohoto řešení bude známa pravděpodobně až v průběhu roku 2025. S ohledem na období, kdy byla zpracována projektová dokumentace pro sanaci východní části odvalu, je nesporné, že tato svým technickým provedením nemůže korespondovat s nově navrhovaným řešením, které je závislé na oddělení západní a severní části odvalu od střední části odvalu prostřednictvím oddělovacích stěn a utěsnění střední části odvalu z jižní a východní strany. Stavebně povolené řešení východní části odvalu počítá s napojením na střední část. Pakliže by ovšem východní část byla realizována navrženým způsobem, tj. prostým zavezením inertním materiálem do dané nivelety, mohlo by potenciálně být značně ztíženo či dokonce zabráněno realizaci preferované varianty utěsnění střední části. Bez jasné znalosti technického řešení není možné aktualizovat stávající projektovou dokumentaci pro sanaci východní části odvalu, a KÚ MSK tedy konstatoval, že nejsou splněny podmínky provozu zařízení dané § 34 odst. 1 ZOdp. Povoláním provozu Zařízení k nakládání s odpady podle § 21 odst. 2 ZOdp by tak mohlo být fakticky znemožněno efektivní utlumení termické aktivity střední části odvalu, což je jeden z hlavních úkolů ve vztahu k ochraně životního prostředí a zdraví osob.

Dále bylo přihlédnuto jak ke stanoviskům OBÚ, tak DIAMO, s. p., že aktuálně platný dokument „Úložné místo těžebního odpadu – odval Heřmanice, plán pro nakládání s těžebním odpadem“ ze dne 27. 7. 2020 vymezující možnou činnost v rámci úložného místa těžebního odpadu, jež směřuje k ukončení jeho provozu, nezmiňuje (kapitola A. 6) možnost dovozu dalších materiálů nebo odpadů do tohoto místa pro potřeby jeho modelace. KÚ MSK považuje za problematické připustit návoz dalších druhů hmot různých vlastností do ÚMTO Heřmanice, když jeho provoz ve velkém spočívá právě v třídění, odvozu a prodeji deponovaného těžebního odpadu jako kameniva. KÚ MSK proto není zřejmé, proč na modelaci terénu nejsou využity primárně deponované těžební odpady zbavené spalitelného podílu.

Dle KÚ MSK též existuje pochybnost o souladu uvažovaného záměru s obecně závaznou vyhláškou Moravskoslezského kraje č. 1/2016, kterou byla vyhlášena závazná část Plánu odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje pro období 2016-2026, ve znění obecně závazné vyhlášky Moravskoslezského kraje č. 1/2023, kterou byla vyhlášena závazná část Aktualizace č. 1 Plánu odpadového hospodářství 2016-2026. Jednou ze schválených zásad provádějících cíl č. 70. „Vytvořit a koordinovat komplexní, přiměřenou a efektivní síť zařízení pro nakládání s odpady na území Moravskoslezského kraje“, patří zásada „Nepodporovat neopodstatněné provádění terénních úprav a rekultivací. Důsledně posuzovat důvody provádění konkrétní terénní úpravy či rekultivace a jejich opodstatnění v konkrétní lokalitě. Zamezit účelovému opakovanému navyšování kapacit a výškových kód terénních úprav a jejich územního rozsahu“. Z důvodu celkového pohledu na řešené území, tj. úložné místo těžebního odpadu, proto KÚ MSK neshledal za žádoucí povolovat návoz odpadů za účelem zasypání.

Odvolatel navrhl provedení terénních úprav výhradně stavebními a demoličními odpady zařazenými podle vyhlášky č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů), ve znění pozdějších předpisů, do skupiny 17 Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst). U odpadů využívaných k zasypávání neměl obsah škodlivin v sušině, ve výluhu a ve výsledcích zkoušek akutní toxicity překročit limity uvedené v příloze č. 5 vyhlášky č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 273/2021 Sb.“), přičemž výjimku připouští § 6 odst. 5 této vyhlášky.

Podkladem pro zpracování hydrogeologického posudku (2024/06) doloženého odvolatelem byla rekognoskace lokality a jejího okolí, tj. v tomto případě celého ÚMTO Heřmanice, tedy nikoliv pouze pozemků dotčených samotným záměrem. Na str. 8 se doslova uvádí: *„Materiál haldy – hlušiny v prostoru ÚMTO Odval Heřmanice byl analyzován na vzorcích, které byly odebírány z různých pozic v prostoru haldy. Pro naše hodnocení přebíráme ty analýzy, které se týkají vzorků odebraných v bezprostředním okolí budoucí rekultivační deponie, tj. v SV části ÚMTO Odval Heřmanice“*. Z protokolu o zkoušce, zakázka PR23B9554 z 30.10.2023, který je součástí hydrogeologického posudku, vyplývá, že vzorky č. 1, 3, 5 a 7 byly odebrány z oblasti terénních úprav kalové nádrže K1. Z protokolů o zkoušce, zakázka č. PR2300702, zakázka č. PR2300703, zakázka č. PR2033704, zakázka č. PR2300705, zakázka č. PR2300706, všechny z 11.01.2023, které jsou součástí hydrogeologického posudku, vyplývá, že místem odběru všech sond byla parcela č. 1094/10 v k. ú. Hrušov, na níž se nachází tzv. oddělovací vzdušná stěna, část A (dále jen „OVS A“), když zjištěné hodnoty byly zpracovatelem hydrogeologického posudku označovány za „přirozené pozadí“. Takto bylo zaznamenáno překročení limitních hodnot při porovnání s tabulkou č. 5.1 pro sloupec I. u parametru As, Cr, Hg, Pb, Zn, suma PAU. V protokolech zakázky č. PR2332429 a zakázky č. PR2332431, obě z 11.04.2023, bylo mj. zjištěno překročení v sušině u parametru C10-C40 ve výši 250 mg/kg, resp. 225 mg/kg, což je nad limitem 200 mg/kg uvedeným ve vyhlášce č. 273/2021 Sb. Z protokolů nelze seznat, kde se místa odběrů v rámci odvalu Heřmanice nachází.

Zpracovatel v hydrogeologickém posudku v kapitole 5. Charakteristiky materiálů určených pro rekultivaci haldy se dále věnoval odpadům, které má odvolatel v úmyslu využívat k zasypávání, původem z akce „Optimalizace traťového úseku Havířov (včetně) – zastávka Havířov střed (mimo)“, a v tomto směru uvedl: *„Provedené laboratorní analýzy a jejich výsledky obsahu kontaminantů v sušině dokládají, že suma PAU má maximální hodnotu 15,4 mg/kg, což je opět nižší hodnota, než je hodnota přirozeného pozadí; maximální zjištěná hodnota C10-C40 je 861 mg/kg, v průměru je o hodnotu 211,65 mg/kg, což je hodnota splňující limit dle tab. 5.1/II.; maximální obsahy As jsou 16,7 mg/kg, průměrný obsah je pak 12,52 mg/kg, což je hodnota splňující limit dle tab. 5.1/II.; maximální obsah Pb je 182 mg/kg,*

průměrný obsah je pak 57,81 mg/kg, což je hodnota splňující limit dle tab. 5.1/I; maximální obsah Ni je 106 mg/kg, průměrný obsah je pak 37,52 mg/kg, což je hodnota splňující limit dle tab. 5.1/I."

K tomu KÚ MSK konstatoval, že mu není zřejmé, proč zpracovatel hydrogeologického posudku posuzoval obsah škodlivin v odpadech u některých parametrů podle sloupce I a některých jiných podle sloupce II tabulky č. 5.1 vyhlášky č. 273/2021 Sb. Za předpokladu, že by tyto odpady nebyly využity ve svrchní vrstvě v mocnosti 1 m od konečného povrchu terénu, posuzoval by se obsah škodlivin výhradně podle sloupce II. V takovém případě by byly překročeny parametry u PAU, C10-C40 a Ni vůči maximálně zjištěným hodnotám. ZOdP v § 34 odst. 6 výslovně zakazuje ředění nebo mísení odpadu za účelem splnění limitů pro zasypávání, protože KÚ MSK shledal průměrné hodnoty za irelevantní.

Zpracovatel hydrogeologického posudku uvedl, že vzorky byly odebrány v bezprostředním okolí uvažované deponie, což odůvodnění napadeného rozhodnutí rozporuje v případě sondy v místě OVS A, které nelze označit za přirozené pozadí, jak vyplývá z kontrolních šetření ve spojitosti s návozy odpadů do OVS A provedených Českou inspekcí životního prostředí. Jedná se o sekundární znečištění lokality, které nemá původ z odpadů pocházejících z těžby, když samotná OVS A se nachází ve vzdálenosti větší než 400 m od uvažovaného záměru, tedy nikoli v bezprostředním okolí.

KÚ MSK konstatoval, že okolí úložného místa těžebního odpadu nebylo jeho provozem bezprostředně kontaminováno. Jednotlivá překročení byla zjištěna na odvale, která jsou vázána přímo na deponovaný materiál (hlušinu) pocházející z těžby. Z pohledu ochrany životního prostředí a zájmů chráněných KÚ MSK, jakožto příslušným orgánem odpadového hospodářství, nebyly splněny legislativní podmínky, aby bylo možné povolit odchýlení se od zákonných limitů pro obsah škodlivin u využívaných odpadů. Fakticky by tímto byla připuštěna další kontaminace úložného místa materiály/odpady, které nejsou inertní. KÚ MSK rovněž dále upozornil na připomínky ve vyjádření právnické osoby DIAMO, s. p., ke správnímu řízení zn. DIAMO-D500/92365/2024 ze dne 30. 9. 2024, jež se týkají infiltrace srážkových vod a hodnocení hydrogeologického charakteru lokality, s nimiž KÚ MSK souhlasil a považuje je za zásadní co do splnění povinnosti dané § 6 odst. 6 vyhlášky č. 273/2021 Sb.

Po vydání rozhodnutí č. j. MSK 46270/2024 ze dne 4. 12. 2024 o zamítnutí žádosti o povolení provozu Zařízení byla provedena jeho oprava opravným usnesením č. j. MSK 165937/2024 ze dne 11. 12. 2024, neboť rozhodnutí v dané věci postrádalo nezbytnou závěrečnou část, a to poučení o možnosti podání odvolání. Proti napadenému rozhodnutí podal odvolatel blanketní odvolání ze dne 27. 12. 2024, tj. v zákonné lhůtě počítané od doručení opravného usnesení, které dále odůvodnil přípisem ze dne 10. 1. 2025. V něm uplatnil řadu námitek (viz vypořádání dále) a navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena KÚ MSK k novému projednání. KÚ MSK s podaným odvoláním seznámil další účastníky řízení. Možnost vyjádření se k odvolání nevyužili. Odvolání je včasné a přípustné a včetně správního spisu je obdrželo ministerstvo prostřednictvím KÚ MSK dne 3. 2. 2025.

Ministerstvo přezkoumalo napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v souladu s § 89 odst. 2 správního řádu, tj. věcnou správnost v rozsahu námitek uvedených v odvolání a zákonnost a soulad s veřejným zájmem v plné jurisdikci. Při přezkoumání vycházelo ze spisového materiálu předloženého KÚ MSK a neprovádělo další dokazování, protože v odvolací části řízení nebylo třeba aplikovat ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu.

Účelem udělování povolení k provozu zařízení k nakládání s odpady je posouzení všech náležitostí žádosti žadatele, zda odpovídají požadavkům, které k takové činnosti stanovuje ZOdP a příslušné prováděcí předpisy, v daném případě zejména vyhláška č. 273/2021 Sb.

Uvedené je nezbytnou podmínkou pro dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí v místech, kde je nakládáno s odpady. Z hlediska lokalizace daného Zařízení po prověření ve vztahu k ÚMTO Heřmanice vyplynulo, že napadené rozhodnutí dle žádosti odvolatele vymezuje předmětné Zařízení na výše specifikovaných pozemkových parcelách. Tyto jsou všechny situovány uvnitř stanoveného ÚMTO Heřmanice, a to na jeho východní a jihovýchodní straně, přičemž účelem Zařízení je využívání odpadů formou zasypávání, jak vyplývá z definice pojmu dle § 11 odst. 1 písm. v) ZOdp. Tímto ministerstvo reviduje nesprávnou formulaci uvedenou v druhém odstavci na str. 7 napadeného rozhodnutí, podle níž se v rámci areálu ÚMTO Heřmanice nacházejí toliko pozemkové parcely č. 461/2 a 463/8 v k. ú. Heřmanice.

Zvažovaná činnost předmětného Zařízení se tak nachází v území spadajícím do působnosti zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 157/2009 Sb.“), na jehož základě byl pro výše uvedenou lokalitu ÚMTO Heřmanice schválen OBÚ aktuální „Plán pro nakládání s těžebním odpadem na úložném místě – odval Heřmanice“ pod č. j. SBS 29015/2020/OBÚ-05/6 ze dne 21. 10. 2020. Dále pro ÚMTO Heřmanice byly rozhodnutím OBÚ č. j. SBS/15809/2012/OBÚ-05/1/511/Ing.Ny/1 ze dne 30. 5. 2012 určeny též podmínky k nakládání s těžebními odpady směřující k ukončení provozu úložného místa těžebního odpadu na odvalu Heřmanice podle § 10 odst. 6 zák. č. 157/2009 Sb., a to v souvislosti s tím, že původní účel odvalu Heřmanice (nyní ÚMTO Heřmanice) byl naplněn ukončením ukládání hlusiny již v 2. pol. devadesátých let 20. století. V současnosti primárním účelem probíhající činnosti na ÚMTO Heřmanice je tedy jeho sanace (především z důvodu aktivních termických procesů) a rekultivace s cílem uzavření jeho provozu.

Z uvedených dokumentů, které jsou zásadní pro jakoukoliv vykonávanou činnost na ÚMTO Heřmanice, pak vyplývá, že tyto nepočítají s návozy jakýchkoliv externích odpadů na ÚMTO Heřmanice, ať už jejich zařazení splňuje definiční znaky těžebních odpadů ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 157/2009 Sb., nebo by se jednalo o odpady, na něž se plně vztahuje ZOdp a jsou zařazeny dle vyhl. č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů). Zákon č. 157/2009 Sb. v obecných požadavcích mj. v § 3 odst. 7 také stanoví, že „Vstupovat do prostoru ohrazených nebo jinak zabezpečených úložných míst, poškozovat zařízení úložných míst a ukládat do nich jiný odpad nebo jiné předměty než ty, které jsou uvedeny v plánu, je zakázáno.“

Z výše uvedeného lze pro konkrétní záměr povolení provozu předmětného Zařízení nacházejícího se uvnitř ÚMTO Heřmanice dovodit, že nelze do něj dovážet a ukládat žádné externí odpady formou zasypávání (pozn. jiné než těžební), neboť to platný a závazný dokument schválený OBÚ, tedy „Plán pro nakládání s těžebním odpadem na úložném místě – odval Heřmanice“, nepředpokládá, respektive vyklučuje. Správní orgány působící na úseku odpadového hospodářství, tedy v daném případě KÚ MSK a ministerstvo tuto realitu respektují a nemohou z tohoto důvodu rozhodovat ve smyslu § 3 odst. 7 zákona č. 157/2009 Sb. odlišně oproti platným dokumentům schváleným OBÚ ve vztahu k ÚMTO Heřmanice.

V napadeném rozhodnutí a v odůvodnění tohoto rozhodnutí (výše na str. 2) bylo uvedeno, že pro prostor, v němž má být situováno předmětné Zařízení, bylo vydáno pro tehdejšího žadatele – právnickou osobu Ostravská těžební, a. s. (IČO 25858866) – ze strany stavebního úřadu MMO rozhodnutí o změně využití území „Sanace území po redepozici hlusiny ve východní části odvalu Heřmanice“ rozhodnutím č. 50/11 ze dne 6. 4. 2011, následně modifikované rozhodnutím č. 40/2016 ze dne 29. 3. 2016 a rozhodnutím č. j. SMO/316437/23/ÚPaSŘ/Vlt ze dne 30. 5. 2023 ve věci prodloužení lhůty pro dokončení stavby do 31. 12. 2028. Je skutečností, že podle přílohy č. 3 k ZOdp upravující náležitosti žádosti o povolení provozu zařízení pro nakládání s odpady se v bodě 1. písm. n) uvádí nezbytnost předložení rozhodnutí vyžadovaných podle stavebního zákona, nejde-li o mobilní zařízení, což v daném případě bylo

splněno. Rozhodnutí MMO č. 50/11 ze dne 6. 4. 2011 o změně využití území, které vycházelo z jiné koncepce způsobu nakládání s těžebními odpady v rámci ÚMTO Heřmanice, vč. jejich materiálového využití, tehdy připouštělo 5 druhů odpadů pro využití na povrchu terénu (nyní k zasypávání) a konkrétní bilanci rekultivačního materiálu a přesunu hmot. Nutným předpokladem k naplnění záměru na změnu využití území však mělo být mj. dle podmínky č. 3 tohoto rozhodnutí č. 50/11 ze dne 6. 4. 2011 doložit MMO souhlas vydaný KÚ MSK k provozování zařízení podle § 14 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (ve znění v roce 2011), a s jeho provozním řádem, k jehož vydání byl příslušný KÚ MSK. Takový záměr byl v minulosti vskutku naplňován do 30. 6. 2016 se souhlasem KÚ MSK k provozování zařízení pro právnickou osobou Ostravská těžební, a. s. K tomu je však nutno doplnit, že tehdejší záměry „Sanace území po redepozici hlušiny ve východní části odvalu Heřmanice“ povolené předmětnými územními rozhodnutími, vycházely z dokumentace zpracované a schválené v době, kdy se za vhodné řešení sanace termicky aktivní části odvalu považovalo jeho vymístění (přepracování se záměrem získání využitelných podílů z deponované hlušiny).

Jak opodstatněně uvádí KÚ MSK na str. 7 a 8 napadeného rozhodnutí, v současnosti (v druhé pol. r. 2024) byl zpracován nový plán nakládání s těžebními odpady v rámci ÚMTO Heřmanice. Ten počítá se zcela jiným řešením termicky aktivní střední části odvalu formou jeho sanace spočívající ve vybudování tzv. sarkofágu utěšňující stěny z jižní a východní strany, kde navazuje na prostor situovaného Zařízení odvolatele.

Ministerstvo v odvolací fázi řízení při přezkoumání napadeného rozhodnutí, včetně provozního řádu, jež je přílohou žádosti o povolení provozu, shledalo, že KÚ MSK přezkoumal všechny relevantní podklady a náležitosti vycházející ze ZOdp a jeho prováděcích předpisů při zamítnutí žádosti o povolení provozu předmětného Zařízení, v němž mělo být nakládáno s odpady formou zasypávání. Jak již bylo uvedeno výše, s ohledem na lokalizaci předmětného Zařízení v rámci ÚMTO Heřmanice (pokrývá celou plochu Zařízení) je případné využití odpadů formou zasypávání v daném prostoru podřazeno správním postupům vycházejícím ze zákona č. 157/2009 Sb. V tomto smyslu žadatel neprokázal naplnění podmínek, aby bylo možno povolit provozování navrhovaného Zařízení.

Odvolatel v podaném odvolání vyslovil nesouhlas s napadeným rozhodnutím, který zdůvodnil (text kurzívou) takto:

Rozpor se zásadou legitimního očekávání (§ 2 odst. 4 správního řádu), kdy v minulosti KÚ MSK již 2x vydal souhlas k provozování tohoto zařízení k využívání odpadů (respektive principiálně totožného zařízení ve stejné lokalitě – úplná shoda zde není rozhodná), odvolatel tak důvodně očekával, že KÚ MSK ve skutkově podobném případě rozhodne opět kladně. Tato dvě dřívější rozhodnutí navíc patrně účelově vůbec nebyla v napadeném rozhodnutí uvedena. Podstatné rovněž je, že již tehdy (v době vydání dřívějších rozhodnutí) byla v zásadě relevantní současná argumentace OBÚ a DIAMO, s. p.; i proto odvolatel důvodně očekával, že souhlas bude opět vydán.

Rozpor se zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu), tj. KÚ MSK nevycházel ze stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti – argumentace OBÚ a DIAMO, s. p. (viz dále) KÚ MSK převzal bez dalšího jako skutečnost odůvodňující zamítnutí žádosti, aniž by provedl volné hodnocení (ve prospěch i v neprospěch) těchto podkladů (u zamítnutí žádosti tak na rozdíl od zastavení řízení provést musí – teprve při tomto hodnocení může dospět k závěru, že nastala skutečnost zapříčiňující zamítnutí žádosti). Proto vůbec nebyly hodnoceny žadatelem předložené podklady.

Dle informací známých ministerstvu z úřední činnosti bylo na základě souhlasu k provozování zařízení dle § 14 odst. 1 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších

zákonů (ve znění v době vydání souhlasu), v minulosti v lokalitě provozováno zařízení „Sanace území v V. části odvalu Heřmanice“, IČZ CZT 00205, a to právnickou osobou Ostravská těžební, a.s., IČ 25858866, v období od 29. 6. 2011 do 30. 6. 2016, kdy skončila platnost tohoto souhlasu. K tomu lze doplnit, že uvedený souhlas k provozování tohoto zařízení byl vydán KÚ MSK dříve než OBÚ rozhodnutím č. j. SBS/15809/2012/OBÚ-05/1/511/Ing.Ny/1 ze dne 30. 5. 2012 určil podmínky k nakládání s těžebními odpady směřující k ukončení provozu úložného místa těžebního odpadu na odvalu Heřmanice. Jelikož Zařízení, které je nyní předmětem správního řízení, nebylo provozováno v době, kdy se měnila právní úprava na úseku odpadového hospodářství přijetím ZOdp, na základě přechodných ustanovení dle § 153 odst. 2 tohoto zákona, je nutno povolované Zařízení považovat za nové, tedy takové, které nemá přiděleno identifikační číslo zařízení (IČZ) a jehož žadatel není totožný s dřívějším provozovatelem. Žadatelem předložené podklady byly KÚ MSK řádně posouzeny a zamítnutí žádosti pak v napadeném rozhodnutí podrobně odůvodněno na str. 6 až 11. Námitka ohledně legitimního očekávání odvolatele k získání povolení provozování předmětného Zařízení není opodstatněná.

Pokud se týče námítka stran nerespektování zásady materiální pravdy ve vztahu ke stanoviskům OBÚ a právnické osoby DIAMO, s. p., ministerstvo konstatuje, jak již bylo uvedeno výše, že argumentace těchto subjektů má oporu jak v legislativě upravující nakládání s těžebními odpady, tedy v zákoně č. 157/2009 Sb., tak i v dokumentech schválených OBÚ. Jelikož činnost prováděná v rámci úložného místa těžebního odpadu přednostně podléhá pravidlům vycházejícím ze zákona č. 157/2009 Sb., jakékoliv aktivity zde mohou být realizovány jen za předpokladu, že nejsou v rozporu s nimi. Přestože tedy není přímo vyloučena v rámci úložných míst těžebních odpadů možnost využívání i jiných než těžebních odpadů, musí však být taková eventualita připouštěna v dokumentech schvalovaných státní báňskou správou, což se v popisovaném případě nestalo.

OBÚ (na ústním jednání dne 16. 9. 2024) namítl rozpor s „Plánem pro nakládání s těžebním odpadem pro úložné místo – odval Heřmanice“ - argumentace materiálně nevypořádána, navíc je v protikladu s dále zmiňovanou argumentací DIAMO, s. p. (rovněž materiálně nevypořádanou). Navíc OBÚ samo připouští ve svém vyjádření č. SBH 16753/2024-23/2 ze dne 9. 5. 2024, že úložné místo odvalu Heřmanice může podléhat i ZOdp a stavebnímu zákonu, což je v rozporu z jejich tvrzením, že odval se může řídit pouze ve smyslu zákona č. 157/2009 Sb., tato argumentace je taktéž nevypořádána.

DIAMO ve vyjádření ze dne 30. 9. 2024 poukazuje na možný rozpor s budoucí komplexní realizací „ochranného sarkofágu odvalu Heřmanice“, avšak její přesnější kontury má stanovit až (dosud neexistující) projektová dokumentace. Není tak možno spolehlivě určit, ve vztahu, k čemu má potenciální rozpor nastat.

OBÚ je správním úřadem působícím na úseku státní báňské správy, a není tudíž účastníkem řízení. Jím sdělená informace na ústním jednání, že aktuálně platný „Plán pro nakládání s těžebním odpadem pro úložné místo – odval Heřmanice“ nepřipouští využití jiných odpadů, mimo těžebních, které v něm nejsou uvedeny, a upozornění na rozpor mezi územním povolením k provedení terénních úprav a schváleným „Plánem“, je tudíž relevantním sdělením správního orgánu. Tuto skutečnost odvodili taktéž KÚ MSK (str. 8) a ministerstvo z hlediska platné právní úpravy nakládání s těžebními odpady, kdy v daném případě existuje zřejmá překážka využití jiných než těžebních odpadů. V případě, kdy byly v minulosti v prostoru ÚMTO Heřmanice na základě různých okolností (např. před účinností zákona č. 157/2009 Sb.) deponovány také jiné než těžební odpady definované v § 2 odst. 1 zák. č. 157/2009 Sb., pak taková situace nevylučuje možnou aplikaci taktéž ZOdp. Rovněž ustanovení § 3 odst. 7 zák.

č. 157/2009 Sb. nevylučuje aplikaci ZOdp, pokud plán nakládání s těžebními odpady z různých důvodů zahrne též nezbytnost nakládání (např. formou využití) s odpady jinými než těžebními.

K námitce týkající se vyjádření právnické osoby DIAMO, s. p., lze uvést, že příprava nového řešení celkové sanace ÚMTO Hermanice probíhá v rámci správního řízení vedeného OBÚ, k níž byl vyhotoven nový „Plán pro nakládání s těžebním odpadem - plán pro odebrání těžebního odpadu pro ÚMTO Heřmanice“, a v dané věci též existuje příslušná dokumentace, s níž již byli mj. KÚ MSK i ministerstvo v rámci úřední činnosti seznámeni. Příslušnou dokumentací pak disponuje DIAMO, s. p., z pozice zpracovatele a jejího předkladatele k OBÚ.

DIAMO, s. p. dále upozorňuje na sousedství evropsky významné lokality (a zároveň ptačí oblasti) Heřmanický rybník (soustava Natura 2000) s tím, že umístění Zařízení v dané lokalitě je „přínejmenším sporné“. Odvolatel zde namítá nezákonnost – řešení vyloučení vlivu na soustavu Natura 2000 (tj. stanovisko orgánu ochrany přírody podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., kterým byl významný vliv vyloučen) se netýká jen stavebního záměru, ale i přímo nakládání s odpady – má být podkladem nejen pro rozhodnutí stavebního úřadu, ale i pro napadené rozhodnutí (DIAMO, s. p., by pak nemohlo argumentovat rozporům s ochranou soustavy Natura 2000).

Náležitosti žádosti o povolení k provozu zařízení určeného k nakládání s odpady jsou stanoveny v příloze č. 3 ZOdp a v § 6 vyhlášky č. 273/2021 Sb. Řešení vyloučení vlivu na soustavu NATURA 2000 však k podkladům žádosti stanovenými jmenovanými právními předpisy nepatří, pročez námitka je v tomto smyslu irelevantní.

DIAMO, s. p. uvádí výčet nepřesností v aktualizaci hydrogeologického posudku (Ing. Václav Hodný, 7/2024) - tyto sporné argumentace však jsou nevypořádané (jen formální zmínka v závěru napadeného rozhodnutí).

Ohledně obsahu hydrogeologického posudku byla věc v napadeném rozhodnutí vypořádána v odůvodnění na str. 9 a 10, přičemž zde uvedená argumentace KÚ MSK není formální povahy. Odvolatel v námitce se odkazuje na předposlední odstavec odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž KÚ MSK se ztotožnil s připomínkami DIAMO, s. p., ze dne 30. 9. 2024 k infiltraci srážkových vod a hodnocení hydrogeologického charakteru lokality, a to z hlediska naplnění povinnosti dané v § 6 odst. 6 vyhl. č. 273/2021 Sb. Podle ní v případě využívání odpadů k zasypávání v jednom místě použití v množství větším než 1000 t musí být pro toto místo použití zpracováno hodnocení rizika v dané lokalitě v souladu s přílohou č. 12 vyhlášky č. 104/1988 Sb., o racionálním využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů. Takový dokument Hodnocení rizik využití odpadů k terénním úpravám v katastrálním území Heřmanice „Sanace území po redepozici hlusiny ve východní části odvalu Heřmanice“ (zpracoval Ing. Martin Sedláček, 10/2023) odvolatel KÚ MSK v podkladech doložil a KÚ MSK se jím zabýval. Odvolatel namítanou „spornost argumentace“ vyjádření DIAMO, s. p., k hydrogeologickému posudku nijak nekonkretizoval; z konstatování KÚ MSK v předposledním odstavci odůvodnění napadeného rozhodnutí lze tedy dovodit, že považuje připomínky ve vyjádření DIAMO, s. p., ze dne 30. 9. 2024 za relevantní a opodstatněné. K tomu se jen doplňuje, že to nemá žádný vliv na výsledek řízení o povolení provozu Zařízení s ohledem na opakovaně uváděnou působnost zák. č. 157/2009 Sb. k ÚMTO Heřmanice.

Zmatečné je tvrzení na str. 5 napadeného rozhodnutí, že se konalo „ústní jednání“ ve věci seznámení se s obsahem spisu; navíc se mělo uskutečnit až po aplikaci § 36 odst. 3 správního řádu (seznámení s podklady rozhodnutí). Toto není „ústní jednání“, nejsou přítomni (či alespoň přizváni) další účastníci. Vyjádření žadatele ze dne 4. 10. 2024 (doručeno 14. 10. 2024) - vzhledem k jeho obsahu a rozsahu se měla opakovat aplikace § 36 odst. 3 správního řádu;

věcně je zásadní, že vyjádření se věnuje problematice „sarkofágu“ ve střední části odvalu, kterým je významně ovlivněno využití východní části.

Z průběhu správního řízení vyplývá, že ústní jednání k projednání podaného návrhu žádosti ve smyslu § 49 správního řádu, ze kterého byl pořízen protokol č. j. MSK 123785/2024, se konalo dne 16. 9. 2024. Všem účastníkům řízení byla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu přípisem č. j. MSK 130995/2024 ze dne 1. 10. 2024. Odvolatel i DIAMO, s. p., tohoto práva využili, seznámili se s obsahem spisu, o čemž byly pořízeny protokoly o nahlížení do spisu č. j. MSK 124150/2024 ze dne 17. 9. 2024 a č. j. MSK 132266/2024 ze dne 3. 10. 2024, a taktéž zaslali vyjádření k podkladům rozhodnutí. Skutečností však zůstává, že KÚ MSK nevhodně nazval procesní úkon „nahlížení do spisu“ uskutečněný dne 3. 10. 2024 odvolatelem „ústním jednáním“, což lze interpretovat jako formulační, nikoli faktické procesní pochybení. Podle § 18 odst. 1 věta první správního řádu se protokol pořizuje rovněž ve věci jiných úkonů v řízení, tedy i pokud jde o nahlížení do spisu ve smyslu § 38 správního řádu.

Poté, kdy účastníci řízení zašlou (fakultativně) své vyjádření k probíhajícímu řízení v rámci § 36 odst. 3 správního řádu, již následuje vydání rozhodnutí, kdy správní orgán vyjádření účastníků řízení hodnotí v rámci své úvahy v odůvodnění ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu.

Odvolatel dále poukazuje na to, že rozhodnutí o určení podmínek k nakládání s těžebním odpadem OBÚ je již z 30. 5. 2012 a poslední známý plán (dle tohoto rozhodnutí) z 23. 7. 2020. Technický návrh právnické osoby DIAMO, s. p., stran řešení „sarkofágu“ má být až v průběhu r. 2025 – KÚ MSK má vycházet z právního a skutkového stavu v době rozhodování. Rozpory mezi argumenty OBÚ a DIAMO, s. p. – nelze využít jako argument pro nevyhovění žadateli (str. 8 napadeného rozhodnutí).

Pokud jde o nové technické řešení sanace a rekultivace ÚMTO Heřmanice, ministerstvo se odkazuje na text na jiném místě tohoto odůvodnění. V tomto směru proto dosud platné dokumenty schválené OBÚ pro danou lokalitu, které nepřipouštějí návozy externích (netěžebních) odpadů, jsou podstatným důvodem pro zamítnutí žádosti, aby nenastal nesoulad se zněním zák. č. 157/2009 Sb. Z textu odůvodnění napadeného rozhodnutí na str. 8 nikterak nevyplývá rozpor mezi argumentací OBÚ a DIAMO, s. p., přičemž odvolatel tuto námitku nekonkretizuje. Při rozhodování je nutné též vyvážit zájem na realizaci záměru s veřejným zájmem, u něž dominuje v první řadě ochrana životního prostředí ve spojení s nezbytnou realizací sanace a rekultivace prostoru ÚMTO Heřmanice.

Soulad s Plánem odpadového hospodářství MSK – bude možno relevantně vyhodnotit až po zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (tj. po vyhodnocení podkladů). Totéž jako u souladu s „POH MSK“ platí pro dodržování technických podmínek – při využívání inertních materiálů (str. 8 - 9 napadeného rozhodnutí) - tj. jednak pro využití stavebních a demoličních odpadů a jednak pro určování obsahu škodlivin a toxicity odpadů (v rámci ochrany životního prostředí a lidského zdraví).

Vyhodnocení souladu Zařízení s Plánem odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje, respektive s jeho změnou č. 1 publikovanou v obecně závazné vyhlášce Moravskoslezského kraje č. 1/2023, jak bylo uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí, je relevantní před zahájením jeho provozu, neboť KÚ MSK tímto postupem vyhodnocuje, zda dané zařízení (činnost) odpovídá regionálnímu plánu, který stanoví cíle a opatření pro nakládání s odpady, vč. přiměřenosti sítě zařízení pro nakládání s určitými typy odpadů.

Ze všech výše uvedených skutečností vyplývá, že ze strany KÚ MSK nemělo být upuštěno od dalšího dokazování a žádost neměla být zamítnuta, když nebyl zjištěn stav věci, o němž

nejsou důvodné pochybnosti. Závěrem žádá odvolatel, aby bylo napadené rozhodnutí v celém rozsahu zrušeno.

Ministerstvo má za to, že v napadeném rozhodnutí byl uveden výčet věcných i právních odůvodněných výhrad a nedostatků ve spojitosti s návrhem na povolení předmětného Zařízení do té míry, že žádosti nebylo možno vyhovět. Zásadním důvodem zamítnutí žádosti je nesoulad se schválenými dokumenty pro ÚMTO Heřmanice na základě zákona č. 157/2009 Sb.

Na základě spisových podkladů lze konstatovat, že bylo rozhodováno v intencích požadavků ZOdp v zájmu zajištění ochrany životního prostředí, a to s ohledem na specifikum místa, v němž bylo umístění Zařízení navrženo. Na str. 2 a 3 napadeného rozhodnutí je uveden výčet podkladů, z nichž KÚ MSK vycházel při posuzování žádosti. Ministerstvo považuje postup KÚ MSK v řízení a odůvodnění napadeného rozhodnutí, jimž byla žádost o vydání povolení provozu Zařízení zamítnuta, za souladný s relevantními právními předpisy na úseku odpadového hospodářství a se správním řádem, když byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu). Na základě výše uvedeného bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí se podle ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu nelze odvolat.

Ing. Tomislav Střelec, CSc.
ředitel odboru výkonu státní správy V
podepsáno elektronicky

Rozdělovník

Účastník řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu:

- MS-ecologic s. r. o., IČO 08728682, Jilemnického 5/51, Nedvězí, 779 00 Olomouc

Účastníci řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu:

- Statutární město Ostrava, IČO 00845451, Prokešovo náměstí 8, 729 30, městský obvod Slezská Ostrava, Těšínská 35, 710 13 Ostrava – Slezská Ostrava
- DIAMO, státní podnik, IČO 00002739, Máchova 201, 471 27 Stráž pod Ralskem

Na vědomí po nabytí právní moci:

- Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství